

10612.

Karis

Kroggårdsmal-
men.

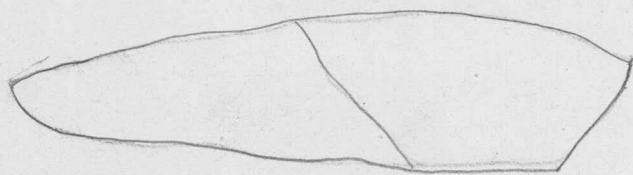
Fynd vilka mag. Nils Cleve som-
maren 1937 framgrävde på Kroggårdsmal-
men i Karis köpning, samma plats,
därifrån tidigare erhållits fynden
9535 och 9536. Undersökningen bekosta-
des delvis tack vare ett av Finska
Fornminnesföreningen beviljat stipendium,
dels av kommitén för Karis historia.
Se N. Cleves grävningsberättelse jämte
fotografver. Diar. 24/7-37

Stensättning III.

(Beträffande stensättningarna I o. II se 9535-36)

Gravkammare I (I denna torde legat två
lik, se nedan).

1. Kniv av järn, fragmentarisk i det att
tången saknas. Det bevarade stycket
har brustit i två delar. Knivryggen
är starkt böjd. Fragmentens sammanlagda
längd är 8,5 sm. F. i rut e 2.

2. En spiralvriden fingerring av i det
närmaste jämntjockt bronsband. F. i rut
e 3.

10612.
Karis
Krogårdsmalmen

3. Spjutspets av järn, försedd med holk och hullingar. Den ena hullingen avbruten. Längd 14,46 cm. Vid holken har fastrostat en mindre järn-(rost-) bit, som möjligen härrör från något annat föremål (4), möjligen är det resterna av en större "rostbubla". F. i rut. e 3.
4. 3 st. järnbitar, funna i närheten av föregående i sand, som omrörts vid avlägsnandet av det överliggande stenlagret. En brottyta på det största fragmentet förefaller att passa ihop med brottytan på den vid föregående föremål (3) fastrostade järnbiten. Järnfragmenten synas härröra från en kniv. Rut. e 3.
5. Ett sönderrostat föremål, som måhända varit en kniv, sammanlagt 22 fragment. Ett fragment förefaller att vara knivens spets, tre andra, vilka höra ihop, äro måhända från tången. Rut. e 3.
6. En holkyxa av järn, starkt deformerad av rost. Från holkkanten ha ett par bitar lossnat. 3 av dem finnas kvar. Längd 12,2 cm. F. i rut. e 3.
7. En synnerligen fragmentarisk skära av järn. En del av fragmenten lågo mellan andra och tredje stenlagret, nedan åter andra, vilka tillsammans bildade ett stör-

26 bitar +
de med paraf
fin upptagna

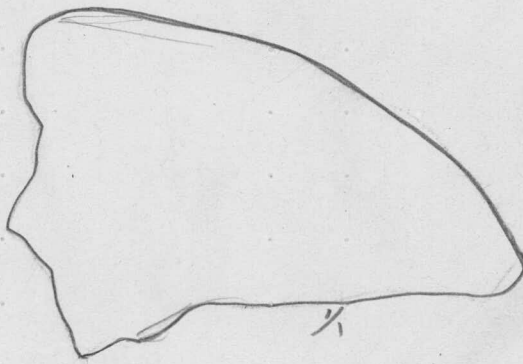
10612.

Karis

Kroggårdsmalmen

re stycke, lågo under det tredje (understa) stenlagret. Sistnämnda stycke, som upptogs med parafin, är skärans tånge jämte närmast angränsande delar av bettet. Då det ringa antalet fragment, som påträffades på denna plats, knappast tillsammans kunna räcka till för en hel skära och om man och räknas med att några av de i n:ro 11 omnämnda i sållet funna fragmenten härröra från skäran, förefaller det troligt, att den spets av en skära, som är katalogiserad under nr 8; tillhört samma föremål. Avståndet mellan fyndplatserna är visserligen $1\frac{1}{2}$ m. Rutan e 3.

8. Spetsen av en skära; se ovan nr 7. Dimensioner 6,87 x 4,9 cm. 7 bitar lossnat ! Rutan e 3.

9. En i flere delar sönderrostad sax. Tillvaratagna äro 7 större fragment samt därtill en hel hop alldeles små järn och rostbitar. F. invid föregående i rutan e 3.

10612.
Karis
Kroggårdsmalmen

10. En uppsättning om sammanlagt 27 arm-
ringar av brons, av samma slag som
t. ex. H. Moora, Die Eisenzeit ^{in/} Lettland
pl. XXIV:6. Delar av likadana uppsätt-
ningar har påträffats i stens.I på
Kroggårdsmalmen (1 ring), avbildad FFT XL,
s. 65, fig. 7. samt i Herrankartano i
Pemar (FFT XL, s. 71. fig 3). I denna
verkligt fullständiga uppsättning äro
de två yttersta ringarna försedda med
en inåt böjd kant, på samma sätt som
i det lettiska exemplaret (se ovan).
Största diametern för ringen i övre
ändan är 9,65 cm (i denna ring finnes
skal av fluglarver i bronsärgen), dia-
metern för den nedersta ringen är 7,87
cm. Ej heller de övriga ringarna äro
lika stora; den minsta är den sjätte
ringen (nr22) från nedre ändan, d. v.s.
6,11 cm. Ringarnas diameter är följande:

1.	9.65	10.	6.71	19.	6.19
2.	8.71	11.	6.66	20.	6.18
3.	8.23	12.	6.61	21.	6.15
4.	7.69	13.	6.53	22.	6.11
5.	7.37	14.	6.50	23.	6.13
6.	7.19	15.	6.41	24.	6.16
7.	7.01	16.	6.37	25.	6.46
8.	6.91	17.	6.36	26.	7.00
9.	6.84	18.	6.29	27.	7.87

Ringarna lågo på sina ursprungliga
platser, till hälften täckta av en
mindre flat sten. Inne i ringarna fanns
ett

10612.
Kroggårdsmal-
men.

(10 a) fragment av armbenet. Sanden omkring och innanför armringarna var av mörkare färg. Rutan e 3.

11. En större mängd små järnfragment samt rostbitar. Funna vid sållning av sanden i rut. e 3; flertalet omkring skäran nr 7.

12. Sex små krukbitar av en rätt grov keramik.

Funna i sållet i sand från NW- hörnet av rutan d. 2.

Vill man göra ett försök att gruppera fynden från gravkammaren I på olika gravar blir grupperingen närmast följande (grupperingen kan icke anses alldeles säker). Grav I: nr. 2-6, möjligtvis även nr. 1.

Grav 2: nr. 7-10.

Fynd nr. 11 kan innehålla fragment från föremål såväl från grav 1 som från grav 2. Krukbitarna nr 12 äro knappast att betrakta som gravfynd.

Gravkammare 2.

13. Spjutspets av järn. Spjutspetsen, som är försedd med holk, har ett kort

10612.

Kroggårdsmalmen.

blad. Föremålet har brustit i två delar. Den sammanlagda längden är ungefär ^{dessa utom rostflagor} 13,05 cm. Rutan e 4.

14. En holkyxa av järn, illa skadad av rost. Holken har gått sönder i flere delar, trots att föremålet lyftes upp med tillhjälp av parafin. En stor ^{g. 50} mängd rostflagor ha lossnat från yxan och större delen av rostbitarna i nr 16 torde härröra från detta föremål.
- F. i rutan e 4 tätt intill föregående föremål (13), varför ätm. dessa båda höra till samma grav.

15. En järnkniv, av en något böjd form. Föremålet har brustit i tre delar och är förövrigt skadat av rost. Sammanlagda längden e. 16,2 cm. Rutan e 4.

16. En större mängd järnfragment och rostbitar, av vilka de flesta torde härrösta från yxan nr 14, de övriga från nr 13 och 15. Rutan e 4.

17. En armring, gjord av ett jämntjockt ornerat bronsband med D-formig genomskärning. Största diam. 7,45 cm.

- 17 a. En bronsspiral, 2,85 cm lång, funnen vid sällning i rut f 4.

Rutan e 4.

10612.
Karis
Krogårdsmal-
men.

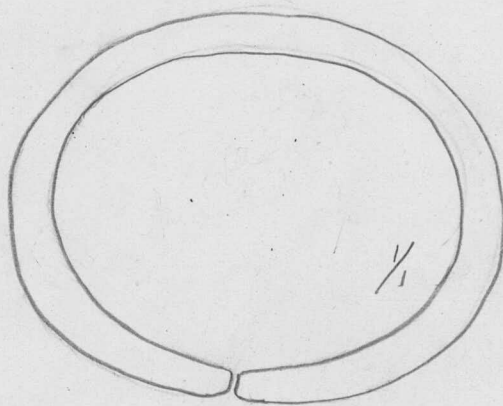
Det synes troligt att samtliga i gravkammare 2 funna föremål höra till samma grav, i detta fall en grav, där under den döda lagts ett golv av stenplattor. Föremålen lågo nämligen ovanpå stenplattorna.

Gravkammare 3 (stens. III)

Inom denna föreföllo fynden tydligt fördelade på två skilda gravar. Vi beteckna dem här grav a och b.

Grav a.

18. Armring av brons. Ringen är av samma slag som ringarna i den stora armringsuppsättningen från gravk. 1 nr 10612:
10. Diametern är 6,47 cm. Rutan f 5.

19. Spjutspets av järn. Holken kort, bladet smalt. Föremålet är liksom övriga järnföremål skadat av rost, men har likväl icke brustit; spjutspetsen togs upp med tillhjälp av parafin. Längd 18,1 cm. Rutan f 5.

10612.
Karis
Krogårdsmalmen.

20. Kniv av järn, alldeles sönderrostad; endast 6 fragment ha kunnat tillveras. Rutan f. 5.

N:s 19 och 20 lågo alldeles intill varandra, nr 18 30 cm från föregående. Det torde sålunda vara alldeles säkert att dessa föremål tillhört samma grav.

Grav b. (stens. III, gravk. 3).

21. Armring av brons av samma konkavkonvexa form, varav flere exemplar påträffades vid grävningarna år 1932 (9536). Armbandet är ornerat med parallella tvärlinjer samt vinklar. Föremålet är skadat och ^{ena} ~~ur~~ ändan av ringen saknas. Armringen påträffades nämligen vid framtagningen av det andra stenlagret, varvid den synbarligen träffats av spaden, med vilken stenarna kändes lös. Rutan f. 5.

22. En holkyxa av järn, tämligen väl bibehållen tack vare ingjutning i parafin på platsen. Längd 16,9 cm. Rutan f. 5.

23. En smal, tum järnten, funnen direkt under föregående. Måhända endast en rostflisa från yxan, som av en tillfällighet fått denna form. Längd 4,5 cm.

10612.
Karis
Kroggårds-
malmen.

24. Kniv av järn; spetsen saknas. Kniven är av en något böjd typ. Föremålet togs upp med tillhjälp av parafin. Rutan f. 5.

N:s 22-24 lågo tätt intill varandra.

25. Bronsspiral, söndrig i 6 bitar.
F. vid sällning av sand, som omrörts genom avlägsnande av en trästubbe.

26. 7 st. människotänder, väl bevarade.
Tänderna påträffades på samma plats och på samma sätt som föregående. - Då fynden 21-26 samtliga voro nära varandra torde deras samhörighet vara säker.

Gravkammare 4 (stens. III)

27. Armring av brons av samma typ som nr 21, dock något massivare. Föremålet har brustit i fyra delar.

Armringen påträffades vid avlägsnandet av ett träd i rut. f 6.

28. En söndrig tand, funnen vid sällning av sand omkring föregående.

10612.

Karis

Krogårdsmalmen.

Grav i stens. III, rutan f.3.(N-om gravk.2)

29. En armring (eller uträdd fingerring) av tunn, jämbred bronstråd. Föremålet har brustit i 5 delar.

Denna grav låg innanför stensättningen, men saknade stenram. Om andra liknande, men fyndlösa bihang, se grävningsberättelsen i top. ark.

Stensättning IV.Gravkammare 1.

30. En ihopviken, hylsliknande bronsbit.
Dimensioner: 1,3 x 1,2 x 1,15 cm.

F. vid sällning i rutan b 3 (obs ! rutsystemet sträcker sig över de båda stensättningarna III och IV).

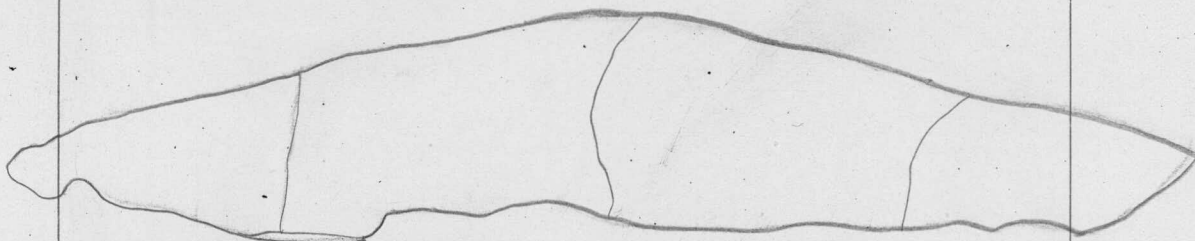

31. En fragmentarisk spjutspets av järn; spetsen och större delen av holken saknas. Spjutbladet är försett med en rätt hög mitlås, genomskärningen är sålunda - Längd 9,85, bredd c. 1,8 ? cm. Vid föremålet har fastnat en järnbit, som måhända är från ett annat järnföremål.

F. vid avlägsnandet av ett träd i rutan b 3.

10612.
Karis
Kroggårds-
malmen.

32. En sönderrostad större kniv, i 8 delar. Den sammanlagda längden c. 15,9 cm. Rutan b 3.

genom att fynden nr 30-31 icke voro intakta är det o-möjligt att med säkerhet bestämma gravarnas antal.

Gravkammare 2 (stens. IV).

33. Holkyxa av järn, tämligen väl bevarad (upptagen med tillhjälp av parafin). Längd c 15,85 cm. Rutan c 4.
34. Delar av en fullständigt sönderrostad järnkniv, 4 fragment.
Funna under föreg.
35. Armring av brons av samma huvudtyp som nr 21 och 27, men fullständigt oorerad. Föremålet söndrigt: 6 fragment + några små smulor. Rutan c 4.
36. En liten oorerad lerkärlsbit, kantbit, av grov keramik. Rutan c 3.

N:r 33-35 höra troligen till

10612.

Karis

Krogårdsmalmen.

samma grav. Nr 36 säkerli-
gen sekundär.

Gravkammare 3 (stens. IV).

37. Holkyxa av järn, starkt skadad av rost. Holken söndrig; eggdelen däremot tämligen väl bevarad. Det största fragmentets längd är 11,18 cm. Förutom detta finnes ett tiotal (11 st.) mindre stycken samt en större mängd rostflisor.

Funnen omedelbart under det
översta stenlagret i rut.

d 4. Gravk. 3 är otydlig.

38. 7 st. järnfragment, av vilka åtminstone 2 synas härröra från en holkyxa. Fragmenten voro intakta, men saknade varje inbördes ordning. Möjligvis har yxan söndrats sedan tidigare, då inga färska brottytor synas på fragmenten. Till föregående yxa kunna de knappast höra. Rutan c 4.

W-ändan av stens. IV.

39. Armband av brons av typen H. Moora, Die Eisenzeit in Lettland, pl. XXI:1. Bygelns genomskärning är rund; bygeln är tjockast vid mitten och smalnar mot ändorna, vilka sistnämnda avslutas

10612. i fasetterade knoppar. Största diam.
Karis 6,65 cm.
Kroggårds-
malmen.
- 39 a. Några bitar av armbenet funna innan-
för armringen. Rutan d 5.
40. Tre fragment av en skära av järn. Ge-
nomskärningen är
- De tre fragmenten påträffades
i stensättnings nordvästligas-
te hörn. Flere än dessa tre
fragment påträffades icke,
trots av sand noggrant sålla-
des.
- I stensättning IV voro endast de två
östligaste gravkammarna (10.2) fullt
tydliga. Gravk. 3 kunde man ana sig
till, men påtagligen har den vid se-
nare tillfälle rubbats, event. vid en
efterbegravning. IW- ändan har antagli-
gen funnits en fjärde gravkammare (till
vilken sålunda nr 390,40 höra), men
denna "gravkammare" hade alltför osäkra
begränsningslinjer.
10613. Kivik. as. p. löytöjä, jotka
Karjaa maisteri N. Cleve heinäkuussa 1937 löysi
Korjään kauppalan Kroggårdsmalmenilta,
tienleikkauksesta. Ks. matkakertomusta.
1. 13 pientä saviastianpalasta, luultavasti